AH 532

2026Z22884

Antwoord van minister Sterk (Langdurige Zorg, Jeugd en Sport), mede namens de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (ontvangen 2 november 2026)

Vraag 1.
Deelt u de mening dat u als minister stelselverantwoordelijk bent voor een goed functionerend jeugdstelsel en daarmee verantwoordelijkheid draagt voor de kwaliteit, veiligheid en rechtsbescherming van jeugdhulp aan Nederlandse jeugdigen, ook wanneer gemeenten deze hulp inkopen en jeugdigen in het buitenland worden geplaatst? Zo nee, kunt u nauwkeurig uiteenzetten waar uw verantwoordelijkheid eindigt en die van gemeenten begint?

Antwoord 1
Ja, ik ben verantwoordelijk voor een goed functionerend jeugdstelsel. Dat houdt onder andere in dat ik eisen vaststel voor de kwaliteit, veiligheid en rechtsbescherming in de jeugdhulp. Vanuit die stelselverantwoordelijkheid werk ik daarom aan regelgeving die bepaalt dat Jeugdhulp in Nederland plaatsvindt en alleen nog maar bij hoge uitzondering in het buitenland. Die uitzondering moet expliciet in het belang van het kind zijn en moet volgens de verplichte procedure van de Centrale autoriteit internationale kindaangelegenheden (hierna: Ca) verlopen. Daarnaast heb ik vanuit mijn stelselverantwoordelijkheid alle gemeenten een brief gestuurd met het verzoek in de tussentijd géén jeugdigen in het buitenland te plaatsen, met gecontracteerde aanbieders na te gaan of een jeugdige die zich in het buitenland bevindt passende hulp ontvangt, of de procedure via de Ca gevolgd is en als de procedure Ca niet is gevolgd, heb ik gemeenten verzocht deze alsnog in gang te zetten. Ook heb ik gemeenten geadviseerd in de toekomst een passage op te nemen waarin in ieder geval is vastgelegd dat voor een plaatsing in het buitenland de toestemmingsprocedure via de Ca altijd doorlopen moet worden en dat is vastgelegd dat de gemeente een melding ontvangt bij plaatsing van een jeugdige in het buitenland. Ik verwacht het eerste kwartaal 2027 reactie van gemeenten op de uitvraag.

Vraag 2.
Deelt u de mening dat gemeenten die jeugdhulp in het buitenland inkopen verantwoordelijk zijn voor het vooraf controleren en gedurende de plaatsing bewaken van de kwaliteit, veiligheid en rechtsbescherming, waaronder de vergunningen, het gekwalificeerd personeel, het toezicht, de klachtenprocedures, de vrijheidsbeperkende maatregelen en de feitelijke veiligheid van de locatie? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2
Ja, een gemeente, GI of jeugdhulpaanbieder die ervoor kiest jeugdhulp in het buitenland in te zetten, moet zich ervan vergewissen dat wordt voldaan aan de in Nederland geldende eisen, de internationale regelgeving en de wet- en regelgeving van het ontvangende land. Zij zijn hier te allen tijde verantwoordelijk voor.

Vraag 3.
Welke concrete controles moeten gemeenten uitvoeren voordat zij een jeugdige bij een buitenlandse jeugdhulpaanbieder plaatsen en gedurende de plaatsing blijven uitvoeren?

Antwoord 3
Voor plaatsing in het buitenland moet volgens internationaal recht altijd de procedure via de Ca worden gevolgd. Hierbij wordt voorafgaand aan de plaatsing van de jeugdige toestemming gevraagd aan de buitenlandse autoriteit of aan alle wet- en regelgeving in dat land wordt voldaan. De nationale autoriteit van het ontvangende land kan dan nagaan of de plaatsing voldoet aan de wet- en regelgeving van dat land. Ook is er dan - na toestemming van de nationale autoriteit - toezicht vanuit de inspectie in dat land mogelijk.

Vraag 4.
Hoe zijn volgens u in het gedwongen kader de verantwoordelijkheden voor de plaatsing, de kwaliteit, de veiligheid, de rechtsbescherming en het toezicht precies verdeeld tussen de gemeente, de gecertificeerde instelling (GI), de jeugdhulpaanbieder en een eventuele plaatsingscoördinator? Acht u deze verantwoordelijkheidsverdeling op dit moment voldoende duidelijk en is voor iedere plaatsing ondubbelzinnig vastgelegd wie waarvoor verantwoordelijk en aanspreekbaar is? Zo nee, welke maatregelen gaat u nemen om deze verantwoordelijkheden te verduidelijken?

Antwoord 4
Als een plaatsing in het buitenland in het kader van een Jeugdbeschermings-maatregel plaatsvindt, is het de verantwoordelijkheid van de GI als uitvoerder van de maatregel om de procedure via de Ca te volgen.
Gemeenten hebben op grond van de jeugdwet de wettelijke plicht om te voorzien in een aanbod van kwalitatief goede jeugdhulp. Zij moeten zich er bij de inzet van jeugdhulp van verzekeren dat de aanbieder aan de wettelijke eisen kan voldoen. Jeugdhulpaanbieders zijn ervoor verantwoordelijk veilige en kwalitatief goede hulp in te zetten. Jeugdhulp die wordt ingezet in het buitenland, moet voldoen aan in Nederland geldende eisen, de internationale regelgeving en de wet- en regelgeving van het ontvangende land. Als hulp in onderaannemerschap plaats vindt moet zowel de hoofd- als onderaannemer aan deze wet- en regelgeving voldoen.

Vraag 5.
Welke instantie controleert of gemeenten deze verantwoordelijkheid daadwerkelijk nakomen en welke instantie kan ingrijpen wanneer dit onvoldoende gebeurt? Welke verantwoordelijkheid heeft u als stelselverantwoordelijk minister wanneer blijkt dat deze controle tekortschiet?

Antwoord 5
Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de Jeugdwet waaronder het zorgdragen voor een kwalitatief en kwantitatief toereikend aanbod van jeugdhulp. De gemeenteraad controleert de taakuitvoering van het college van B&W. Het Rijk kan interbestuurlijk toezicht (IBT) inzetten als gemeenten (B&W) hun wettelijke taken in het kader van de Jeugdwet onvoldoende uitvoeren. Dit toezicht dient selectief en proportioneel te zijn en wordt alleen in bijzondere gevallen ingezet.

Vraag 6.
Acht u het aanvaardbaar dat Nederlandse jeugdigen in het buitenland worden geplaatst wanneer niet kan worden gegarandeerd dat daar voldoende toezicht bestaat op de kwaliteit van zorg, veiligheid en rechtsbescherming? Zo ja, waarom?

Antwoord 6
Nee. Er moet altijd worden voldaan aan de in Nederland geldende eisen, de internationale regelgeving en de wet- en regelgeving van het ontvangende land. Daarom is het cruciaal dat de Ca-procedure wordt gevolgd.

Vraag 7.
Kunt u garanderen dat voor iedere Nederlandse jeugdige die momenteel in het buitenland verblijft in het kader van jeugdhulp aantoonbaar is vastgesteld dat de

betreffende instelling aan de geldende kwaliteits- en veiligheidseisen voldoet en dat duidelijk is welke instantie daadwerkelijk toezicht houdt? Zo nee, hoeveel jeugdigen verblijven momenteel op locaties waarvoor dit niet aantoonbaar kan worden gegarandeerd?

Antwoord 7
Er is op dit moment onvoldoende zicht op hoeveel jeugdigen op welke locaties in het buitenland zijn geplaatst. Daarom heb ik alle gemeenten gevraagd, om samen met jeugdhulpaanbieders en GI's, na te gaan welke jeugdigen op dit moment in het buitenland geplaatst zijn, of zij daar passende jeugdhulp ontvangen en of de verplichte Ca-procedure is gevolgd. Als de Ca-procedure niet is gevolgd, heb ik gemeenten verzocht deze alsnog in gang te zetten.
Verder heeft de staatssecretaris van JenV een uitvraag gedaan bij alle GI's naar aantallen plaatsingen in het buitenland op peildatum 1 oktober 2026. Over de resultaten hiervan wordt de Kamer geïnformeerd in de brief voor het WGO debat van 30 november 2026. Voorafgaand aan het WGO debat ga ik in gesprek met gemeenten, GI, Jeugdzorg Nederland over welke aanvullende stappen op basis van de uitkomsten nodig zijn. Tenslotte doe ik samen met de VNG uitvraag naar 1-op-1-plaatsingen waarbinnen ik ook beter zicht wil krijgen in plaatsingen in het buitenland. De reactie op de uitvraag bij gemeenten verwacht ik in het eerste kwartaal 2027 compleet te hebben.

Vraag 8.
Hoe kan een gemeente naar uw oordeel verantwoord besluiten een jeugdige in het buitenland te plaatsen wanneer Nederlandse toezichthouders daar niet dezelfde toezichtsmogelijkheden hebben als bij jeugdhulp in Nederland? Deelt u de opvatting dat onvoldoende zicht op de kwaliteit, veiligheid en rechtsbescherming een onaanvaardbaar risico vormt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8
Om toezicht in een plaatsing in het buitenland te kunnen borgen, is het cruciaal dat de verplichte procedure van de Ca wordt nageleefd. Hierdoor is bij de Ca bekend hoeveel verzoeken er zijn gedaan om jeugdigen in het buitenland te plaatsen. Ook is er dan – na toestemming van de plaatselijke autoriteit – toezicht vanuit de inspectie in dat land mogelijk. De situatie rond Huize Soria laat zien dat het nog té vaak niet goed gaat. Goed toezicht en heldere procedures zijn noodzakelijke randvoorwaarden om het jeugdstelsel goed te laten functioneren. Ik ben van mening dat deze randvoorwaarden nu onvoldoende worden ingevuld bij plaatsing in het buitenland en werk daarom aan aanscherping van regelgeving rondom plaatsingen in het buitenland. Uitgangspunt hierbij is dat jeugdhulp in beginsel in Nederland plaatsvindt en alleen bij hoge uitzondering in het buitenland.

Vraag 9.
Kunt u aangeven hoeveel Nederlandse jeugdigen momenteel voor jeugdhulp in het buitenland verblijven, uitgesplitst naar land, gemeente, jeugdhulpaanbieder en type jeugdhulp? Kunt u daarbij per plaatsing aangeven op welke wijze vooraf is gecontroleerd of de aanbieder over de vereiste vergunningen beschikt, aan de geldende kwaliteits- en veiligheidseisen voldoet en onder welk toezicht deze plaatsing valt?

Antwoord 9
Nee, er is op dit moment onvoldoende zicht op hoeveel jeugdigen in welk land zijn geplaatst. Zie verder antwoord op vraag 7.

Vraag 10.
Welke maatregelen neemt u ten aanzien van Nederlandse jeugdigen die momenteel in het buitenland verblijven wanneer niet aantoonbaar kan worden vastgesteld dat hun veiligheid, rechtsbescherming en de kwaliteit van de geboden jeugdhulp voldoende zijn geborgd?

Antwoord 10

Ik heb alle gemeenten gevraagd, samen met jeugdhulpaanbieders en GI’s, om na te gaan welke jeugdigen op dit moment in het buitenland geplaatst zijn, of de verplichte procedure is gevolgd en of zij daar passende jeugdhulp ontvangen. Als de procedure Ca niet is gevolgd, heb ik gemeenten verzocht deze alsnog in gang te zetten. Ook heb ik gemeenten dringend opgeroepen om plaatsingen in het buitenland op te schorten tot nieuwe regelgeving van kracht is.

Vraag 11.
Bent u bereid te stoppen met nieuwe plaatsingen van Nederlandse jeugdigen voor jeugdhulp in het buitenland en ervoor te zorgen dat passende jeugdhulp voor deze jeugdigen in Nederland beschikbaar is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 11
Ik wil dat jeugdhulp in beginsel in Nederland plaatsvindt. Dat veranker ik momenteel in wetgeving. In de tussentijd heb ik gemeenten dringend opgeroepen om buitenlandplaatsingen op te schorten. Daarnaast werk ik aan het verbeteren van de zorg voor jeugdigen met complexe problematiek. Zo heeft het kabinet voor 2026, 2027 en 2028 € 77 miljoen beschikbaar gesteld aan jeugdregio’s om residentieel verblijf te voorkomen én verkorten. Hieronder vallen ook de investeringen die een jeugdregio doet om regionaal meer passende zorgvormen te ontwikkelen. Ook worden jeugdregio’s gevraagd om, in samenspraak met GI’s, een regionale plaatsingscoördinatie in te richten voor alle residentiële plaatsingen. Zo wordt toegewerkt naar beter passende residentiële plaatsingen, waarbij matching plaatsvindt samen met de jongere, het gezin, verwijzers, aanbieders én het onderwijs. Tot slot ga ik in gesprek met de jeugdregio’s hoe zij sturen op een dekkend specialistisch zorglandschap, en wat zij nodig hebben om hier uitvoering aan te kunnen geven.

Vraag 12.
Welke concrete juridische belemmeringen bestaan er volgens u om nieuwe buitenlandplaatsingen volledig te beëindigen? Kunt u per belemmering aangeven uit welke nationale of internationale wettelijke of verdragsrechtelijke bepaling deze voortvloeit?

Vraag 13.
Welke bepalingen uit het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) zouden er volgens u aan in de weg kunnen staan dat Nederland als uitgangspunt hanteert dat Nederlandse jeugdigen jeugdhulp in Nederland ontvangen? Kunt u dit per bepaling juridisch onderbouwen?

Antwoord 12 en 13
Volgens artikel 3, eerste lid, van het IVRK en artikel 24, tweede lid, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie dient het belang van het kind altijd voorop te staan. Verder heeft de overheid de plicht om de jeugdige te beschermen (artikel 3 van het EVRM en artikel 19 en 20 IVRK).
Daarnaast heeft de gemeente, op grond van artikel 2.3 en artikel 2.4 van de Jeugdwet, de opdracht om te voorzien in een kwalitatief en kwantitatief toereikend aanbod van jeugdhulp, inclusief de uitvoering van kinderbeschermings-maatregelen.

Als een plaatsing in het buitenland in expliciet belang is van de jeugdige en deze baat heeft bij de buitenlandse jeugdhulp zou dit op grond van internationale verdragen in overweging genomen moeten worden. Internationale wetgeving reguleert vervolgens dergelijke plaatsingen via verplichte consultatie- en toestemmingsprocedures tussen de centrale autoriteiten van de betrokken landen (zoals voorafgaande toestemming van het ontvangende land). Deze procedures staan beschreven in de Europese Verordening Brussel II ter en het Haags Kinderbeschermingsverdrag 1996, deze laatste geldt ook buiten de EU.

Vraag 14.
Indien u van mening bent dat het IVRK of andere internationale verplichtingen vereisen dat in uitzonderlijke gevallen plaatsing in het buitenland mogelijk moet blijven, kunt u dan aangeven in welke concrete situaties daarvan sprake kan zijn

en waarom de benodigde passende hulp in die situaties niet in Nederland georganiseerd kan worden?

Antwoord 14
Ik veranker momenteel in wetgeving dat jeugdhulp in principe in Nederland plaats moet vinden en alleen bij hoge uitzondering in het buitenland. Die uitzondering moet expliciet in het belang van het kind zijn en moet volgens de verplichte procedure van de Centrale autoriteiten verlopen. Plaatsing bij een familielid in het buitenland waarmee de jeugdige een nauwe relatie heeft, kan een voorbeeld zijn van een plaatsing in het buitenland welke in het belang van de jeugdige is. Over de uitwerking van deze regelgeving en de communicatie ben ik in gesprek met veldpartijen, toezichthouders en kennisinstituten. Daarnaast ga ik in gesprek met jongeren en jongerenvertegenwoordigers zodat hun perspectief goed meegenomen wordt.

Vraag 15.
Deelt u de mening dat het feit dat bepaalde specialistische jeugdhulp momenteel mogelijk onvoldoende beschikbaar is in Nederland geen reden mag zijn om Nederlandse jeugdigen naar het buitenland te plaatsen, maar aanleiding moet zijn om de noodzakelijke capaciteit in Nederland te organiseren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 15
Ja, daarom werk ik aan het verbeteren van de zorg voor jeugdigen met complexe problematiek. Het kabinet heeft voor 2026, 2027 en 2028 € 77 miljoen beschikbaar gesteld aan jeugdregio’s om residentieel verblijf te voorkomen én verkorten. Hieronder vallen ook de investeringen die een jeugdregio doet om regionaal meer passende zorgvormen te ontwikkelen. Ook worden jeugdregio’s gevraagd om, in samenspraak met GI’s, een regionale plaatsingscoördinatie in te richten voor alle residentiële plaatsingen. Zo wordt toegewerkt naar beter passende residentiële plaatsingen, waarbij matching plaatsvindt samen met de jongere, het gezin, verwijzers, aanbieders én het onderwijs. Tot slot ga ik in gesprek met de jeugdregio’s hoe zij sturen op een dekkend specialistisch zorglandschap, en wat zij nodig hebben om hier uitvoering aan te kunnen geven.

Vraag 16.
Welke maatregelen gaat u nemen om te voorkomen dat opnieuw Nederlandse jeugdigen worden geplaatst bij buitenlandse instellingen waarvan vergunningen, toezicht, kwaliteit of veiligheid onvoldoende zijn geborgd?

Antwoord 16
Ik verwijs naar mijn antwoord op vraag 1.

Vraag 17.
Bent u bereid vanuit uw stelselverantwoordelijkheid de regie te nemen om te waarborgen dat Nederlandse jeugdigen de noodzakelijke jeugdhulp in Nederland kunnen ontvangen en dat gemeenten niet langer genoodzaakt zijn hiervoor uit te wijken naar buitenlandse aanbieders? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 17
Samen met veldpartijen werk ik aan het verbeteren van de zorg voor jeugdigen met complexe problematiek. Hier heb ik uw kamer op 25 september jl. over geïnformeerd.[1] In die brief geef ik ook aan dat het stelsel zoals dat nu georganiseerd is, onvoldoende werkt voor kinderen en jongeren met complexe problematiek. De afspraken uit de Hervormingsagenda Jeugd en de aanvullende afspraken die zijn gemaakt naar aanleiding van het rapport Van Ark in 2025 zijn nog niet voldoende om te komen tot meer grip en sturing op de jeugdhulp. Zoals aangekondigd in de betreffende brief wordt op dit moment intensief overleg gevoerd met het veld om te komen tot een diepgaandere analyse van de knelpunten in het stelsel, ieders rol hierin en welke aanvullende afspraken nodig zijn om het stelsel beter te laten functioneren. Ik zal uw Kamer binnenkort informeren over de hoofdpunten van dit overleg.

[1] Kamerstukken II, 2026-2027, 31839, nr. 1186

1)https://x.com/ministerljs/status/2113247802562101406?s=46&t=P19fqqCxSmDaFsxij0YNpJw